

לוֹן לִימָא רַבָּא, כִּד אִיהוּ בְּתוּקְפֵיהּ. וְכִדִּין יְהִיב
 לִיה שְׁלָם. הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלָוִם.
 (ע"ב). אָתוּ רַבִּי יִיסָא וּר' חֲזַקְיָה, וְנִשְׁקוּ לִיה, אָמְרוּ
 וּמָה כָּל חֲנִי מְלִין עֲלָאִין טְמִירִין גַּבְדִּי, וְלֹא יַדְעֵנָא.
 אָזְלוּ. כִּד מָטוּ חַד בֵּי חֲקַל, חָמוּ בְּעִירֵי דְבֵי חֲקַל
 מִתִּין, אָמְרוּ וְדָאֵי דְכָר דְּבְעִירֵי אִית בַּאֲתַר דָּא.

אָמַר הַהוּא יוֹדָאֵי, הָא דְאִמְרִיתוּ דְקוֹדְשָׁא בְּרִין
 הוּא קְטִיל בְּמַעְרִים, כָּל אֵינּוֹן עָאֲנִי, כָּל
 אֵינּוֹן בְּעִירֵי. תִּלְת מוֹתְנֵי הוּוּ בְּבְעִירֵי. חַד, דְּכָר.
 וְחַד, אֵינּוֹן דְּקְטִיל כָּרַד. וְחַד, אֵינּוֹן כּוּכְרֵי דְבְּעִירֵי.

וּמָה הָוָה מוֹתְנָא דִּילְהוֹן. אֵלָא, הָא, כְּתִיב
 בְּקִדְמִיתָא, (שמות ט) הִנֵּה יָד יי' הוֹיָה בְּמִקְנֶךָ
 אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה, אֲמַאי בְּכִלְהוּ לָא כְּתִיב יָד יי'. אֵלָא,
 הִכָּא (נ"א לָא כְּתִיב יָד אֱלֹהִים אֵלָא יָד יי') (ס"א אֵל יָד ה') אִיהוּ יָדָא

לשון הקודש

שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הֲרַג בְּמַעְרִים כָּל
 אוֹתָם הַצֵּאֵן, כָּל אוֹתָם בְּהִמּוֹת. שְׁלֹשָׁה
 סוּגֵי מוֹת הָיוּ בְּבִהֲמוֹת, אֶחָד דְּכָר, וְאֶחָד
 אוֹתָם שֶׁהֲרַג הַכָּרַד, וְאֶחָד אוֹתָם בְּכוּרֵי
 הַבְּהֵמוֹת.

וּמָה הָיָה הַמּוֹת שֶׁלָּהֶם? אֵלָא זֶה כְּתוּב
 בַּתְּחִלָּה, הִנֵּה יָד ה' הוֹיָה בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר
 בַּשָּׂדֶה. לָמָּה בְּכֻלָּם לֹא כְּתוּב יָד ה'?
 אֵלָא כָּאן (כְּתוּב יָד אֱלֹהִים, אֵלָא יָד ה') (אֵל יָד ה') זֶה

הַבֵּית, וּמַכְנִים אוֹתָם לִים הַגְּדוֹל. בְּשֵׁהוּא
 בְּתַקְפוֹ, וְאֵן נוֹתֵן בּוֹ שְׁלָוִם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב
 וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלָוִם. בָּאוּ רַבִּי יִיסָא
 וְרַבִּי חֲזַקְיָה וְנִשְׁקוּ לוֹ. אָמְרוּ, וּמָה כָּל
 הַדְּבָרִים הַעֲלִיזִים הִלְלוּ טְמוּנִים אֲעֲלֶךְ
 וְלֹא יַדְעֵנוּ?! הִלְכוּ. בְּשֵׁהֲגִיעוּ לְבֵית שְׂדֵה,
 רָאוּ בְּהִמּוֹת שֶׁל הַשָּׂדֶה מִתִּים. אָמְרוּ,
 וְדָאֵי דְכָר שֶׁל בְּהִמּוֹת יֵשׁ בְּמִקּוּם זֶה.
 אָמַר אוֹתוֹ יְהוּדִי, זֶה שְׁאִמְרַתָּם

בַּחֲמֹשֶׁה אֲצַבְעָאן. דְּהָא בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב, אֲצַבְע
 אֱלֹהִים הוּא. וְהִכָּא בְּלָחוּ חֲמִשׁ אֲצַבְעָאן, וְכָל
 אֲצַבְעָא וְאֲצַבְעָא, קָטַל זֵינָא חָדָא. וְחֲמִשָּׁה זֵינִין
 הֵווּ, דְּכְתִיב, בְּסוּסִים, בְּחִמּוּרִים, בְּגַמְלִים, בְּבַקָּר,
 וּבַעֲאן. הָא חֲמִשָּׁה זֵינִין, לְחֲמִשָּׁה אֲצַבְעָאן, דְּאֶקְרוּן
 יָד. בְּגִינֵי כֵךְ, הֵינָה יָד י"ו הוּזִית וְגו' דְּכָר כְּבֵד מְאֹד.
 דִּהוּ מֵתִים מִגְּרַמְיִיהוּ, וְאֲשַׁתְּכַחוּ מֵתִים.

בְּתַר דְּלֹא אֶהְדְּרוּ מִצְרָאֵי, אֵינּוּן אֲתוּוֹן מִמֶּשׁ,
 אֶהְדְּרוּ וְקָטְלוּ כָּל אֵינּוּן דְּאֲשַׁתְּאָרוּ. וְדְכָר,
 אֶהְדְּר בְּרָד. מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֵלָּא דָּא בְּנִיחוּתָא,
 וְדָא בְּתַקִּיפּוּ דְרוּגְזָא. וְתַרִּין אֵלִין, הֵווּ בְּאֶתֶר חַד,
 בְּחֲמִשׁ אֲצַבְעָאן.

תָּא חַזִי, דְּכָר אֲתוּוֹן דִּהוּ בְּנִיחוּתָא, מוֹתְנָא
 בְּנִיחָא, דִּהוּ מֵתִין מִגְּרַמְיִיהוּ. בְּרָד,

 לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

מעצמם ונמצאו מתים.

מאחר שלא חזרו המצרים, אותן
 אותיות ממש חזרו והרגו כל אותם
 שנשארו, ודבר הפך לכרד. מה בין זה
 לזה? אלא זה בנחות, וזה בתקף הרגו,
 ושני אלה היו במקום אחד בחמש
 אצבעות.

בא וראה, דבר אותיות שהיו בנחות,

יד עם חמש אצבעות, שהרי בתחלה
 כתוב אצבע אלהים היא, וכאן כל חמש
 האצבעות, וכל אצבע ואצבע הרגה מין
 אחד. וחמשה מינים היו, שכתוב
 בסוסים, בחמורים, בגמלים, בבקר,
 ובעאן. הרי חמשה מינים לחמש
 אצבעות, שנקראת יד. משום כך הגה יד
 ה' הויה וגו' דבר כבד מאד. שהיו מתים

דְּאֵתְהִדְרוּ אֶתְוּוֹן בְּתַקּוּף רִוְגָא, וְקַטַּל כְּלָא. יְתָבוּ
 בְּתַהוּא חֶקֶל, חָמוּ עָאִי דְאֵתְיִין לְאַתָּר חַד, וּמִתִּין
 תַּפְּוֹן, קָם תַּהוּא יוֹדְאֵי לְגַבִּי תַהוּא אֵתָר, וְחָמָא תְרִין
 קַטְפִירֵי, דְּמִלְיִין אַקּוּסְטָרָא.

פְּתַח וְאָמַר, כְּתִיב (בראשית י"ב) וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל
 וְאַבְרָכְךָ וְאַגְדִּלְךָ שְׁמֶךָ וְהָיָה בְרָכָה, הָאִי
 מְלָה דְרַבִּי אֶלְעָזָר, דְּאָמַר, וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל,
 לְקַבֵּל לָךְ לָךְ. וְאַבְרָכְךָ, לְקַבֵּל מֵאַרְצְךָ. וְאַגְדִּלְךָ
 שְׁמֶךָ, לְקַבֵּל וּמְמוֹלְדֵתְךָ. וְהָיָה בְרָכָה, לְקַבֵּל וּמִבֵּית
 אָבִיךָ. וְדָא לְקַבֵּל דָּא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, רִזָּא דְחֲכַמְתָּא חָכָא. וְאֶעֱשֶׂךָ
 לְגוֹי גָדוֹל, לְקַבֵּל סֵטֶר יְמִינָא. וְאַבְרָכְךָ,
 לְקַבֵּל סֵטֶר שְׂמָאלָא. וְאַגְדִּלְךָ שְׁמֶךָ, לְקַבֵּל סֵטֶר
 אֶמְצַעִיתָא. וְהָיָה בְרָכָה, לְקַבֵּל סֵטֶר אֶרְעָא
 דִּישְׂרָאֵל. וְכֹלָא רִזָּא דְרֵתִיכָא קַדִּישָׁא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

זֶה שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר שֶׁאָמַר (בראשית י"ב)
 וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל - כְּנֶגֶד לָךְ לָךְ.
 וְאַבְרָכְךָ - כְּנֶגֶד מֵאַרְצְךָ. וְאַגְדִּלְךָ שְׁמֶךָ
 - כְּנֶגֶד וּמְמוֹלְדֵתְךָ. וְהָיָה בְרָכָה - כְּנֶגֶד
 וּמִבֵּית אָבִיךָ, וְזֶה כְּנֶגֶד זֶה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, סוּד הַחֲכָמָה יֵשׁ כְּאֵן.
 וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל - כְּנֶגֶד צֶד יְמִין.
 וְאַבְרָכְךָ - כְּנֶגֶד צֶד שְׂמָאל. וְאַגְדִּלְךָ

מִוֹת בְּמִנּוּחָה, שֶׁהָיוּ מֵתִים מֵעַצְמָם. בְּרַד
 שֶׁהִתְהַפְּכוּ הָאוֹתִיּוֹת לְתַקְפָּה הֶרְגוּ וְהִרְגוּ
 הַכֹּל. יֵשְׁבוּ בְּאוֹתוֹ שְׂדֵה, רְאוּ עֲאֵן
 שְׂבָאִים לְמָקוֹם אֶחָד וּמִתִּים שָׁם. קָם
 אוֹתוֹ יְהוּדִי לְאוֹתוֹ מָקוֹם, וְרָאָה שְׁנֵי
 גֵּאוֹת מְלֵאִים אָרֶם.

פְּתַח וְאָמַר, כְּתוּב וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל
 וְאַבְרָכְךָ וְאַגְדִּלְךָ שְׁמֶךָ וְהָיָה בְרָכָה. דְּבַר

תָּא חַיִּי, בְּאַתְעָרוּתָא דְלִתְתָּא, אֲתַעַר לְעִילָא. וְעַד
 לָא יִתְעַר לְתַתָּא, לָא יִתְעַר לְעִילָא, לְאַשְׁרָאָה
 עָלֶיהָ. מַה כְּתִיב בְּאַבְרָהָם, (בראשית י"א) וַיֵּצְאוּ אֹתָם
 מֵאוּר כַּשְׁדִּים. וַיֵּצְאוּ אֹתָם, וַיֵּצְאוּ אֹתוֹ מִיבְעֵי לֵיהּ.
 דְהָא כְּתִיב וַיִּקַּח תֶּרַח אֶת אַבְרָם בְּנֹו (וְאֵת לוֹט בְּן הָרִן)
 וְגו'. מַהוּ וַיֵּצְאוּ אֹתָם. אֵלָּא, תֶּרַח וְלוֹט נִפְקוּ עִם
 אַבְרָהָם וְשָׂרָה, דְכִיּוֹן דְאַשְׁתְּזַיב אַבְרָהָם מִן נוּרָא,
 אֲתַתְּהֵר תֶּרַח לְמַעַבְד רְעוּתֵיהָ. וּבְגִין (דף ל"ב ע"א) כִּי,
 וַיֵּצְאוּ אֹתָם. כִּיּוֹן דְאַיְנוּן אֲתַעָרוּ בְּקַדְמִיתָא, אָמַר
 לֵיהּ קַדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא לָךְ לָךְ.
 רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, לָךְ לָךְ. לְתַקוּנָךְ לְגַרְמָךְ.
 מֵאַרְצֵךְ, מֵהַהוּא סְטָרָא דִישׁוּבָא דְאַתְּ תְּקִיל,
 דְאַתְּ לֵידַת בֵּיתָא. וּמְמוּלְדָתְךָ, מֵהַהוּא תּוֹלְדָה דִילָךְ.
 וּמִבֵּית אָבִיךָ, דְאַתְּ אֲשַׁנַּח בְּשַׁרְשָׁא דְלַהוֹן. אֵל

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

תֶּרַח וְלוֹט יֵצְאוּ עִם אַבְרָהָם וְשָׂרָה, שְׂכִינִין
 שְׂנַצוּל אַבְרָהָם מִן הָאֵשׁ, חוּר תֶּרַח
 לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנוֹ, וְלָכֵן וַיֵּצְאוּ אֹתָם. כִּיּוֹן
 שְׁהֵם הִתְעוּרְרוּ תַחֲלָה, אָמַר לוֹ הַקֹּדֶשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לָךְ לָךְ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, לָךְ לָךְ - לְתַקוּנָךְ,
 לְעַצְמָךְ. מֵאַרְצֵךְ - מֵאוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל
 הַיְשׁוּב שְׂאֵתָה שׁוֹקֵל, שְׂנוֹלְדָתְךָ בּוֹ.
 וּמְמוּלְדָתְךָ - מֵאוֹתוֹ תּוֹלְדָה שְׁלָךְ.
 וּמִבֵּית אָבִיךָ - שְׁהַרְי הַשְּׁנִיחַ בְּשַׁרְשׁ

שְׂמָךְ - כְּנֶגֶד צַד הָאֲמֻצָּע. וְהִיָּה בְרָכָה -
 כְּנֶגֶד צַד אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהַבֵּל סוּד
 הַמְּרָכְבָה הַקְּדוּשָׁה.

בַּא רְאָה, בְּהִתְעוּרְרוֹת שְׁלֻמְטָה מִתְעוּרַר
 לְמַעְלָה, וְעַד שְׁלֵא מִתְעוּרַר לְמַטָּה לֹא
 מִתְעוּרַר לְמַעְלָה לְשֵׁרוֹת עָלָיו. מַה כְּתוּב
 בְּאַבְרָהָם? וַיֵּצְאוּ אֹתָם מֵאוּר כַּשְׁדִּים.
 וַיֵּצְאוּ אֹתָם - וַיֵּצְאוּ אֹתוֹ הִיָּה צְרִידָּהּ (אנא)
 שְׁהַרְי כְּתוּב וַיִּקַּח תֶּרַח אֶת אַבְרָם בְּנֹו
 וְאֵת לוֹט בְּן הָרִין וְגו'. מַהוּ וַיֵּצְאוּ אֹתָם? אֵלָּא,

הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרַאךָ, תִּמְן אֲתַגְלִי לָךְ, מִה דְאַתְּ בְּעֵינַי.
 הַהוּא חֵילָא דְמִמְנָא עָלְהָ, דְאִיהוּ עָמִיק וְסִתִּים.
 מִיָּד, וַיִּלְךְ אַבְרָם פֶּאֶשֶׁר דְּבַר אֱלֹוֵי יְיָ. וַאֲנִן קָא
 בְּעֵינֵן לְמַהֲדָּ מִהֲכָא לְמַנְדַּע רָזָא דְחֻכְמַתָּא (חסר).

(פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר (צַפְנִיָּה ג') כִּי אָז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה לְקִרְא כְּלָם בְּשֵׁם
 יְיָ לְעַבְדוֹ שְׂכָם אַחֲד. וּבְתִיב (זְכִרְיָה י"ד) וְהִיָּה יְיָ לְמֶלֶךְ וְגו' בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אַחֲד
 וְשִׁמוֹ אַחֲד).

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּיא הֲוֵו אֲזִלִּי בְּאוֹרְחָא. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי לְרַבִּי חִיָּיא, אָמַאי אַתְּ שְׁתִּיק, הָא אֲוֹרְחָא
 לָא אֲתַתְּקֵן, אֶלָּא בְּמַלְי דְּאוֹרִיָּתָא. אֲתַנְגִּיד רַבִּי
 חִיָּיא, וּבְכַה, פְּתַח וְאָמַר, (בְּרַאשִׁית י"א) וַתְּהִי שְׂרֵי עֲקָרָה
 אֵין לָהּ וְלָד וַוִי עַל דָּא, וַוִי עַל הַהוּא זְמַנָּא
 דְּאוֹלִידַת הַגֵּר לְיִשְׁמַעְאֵל.

אָמַר לִיָּה רַבִּי יוֹסִי, אָמַאי. וְהָא אוֹלִידַת לְבַתָּר,

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּיא הֲוֵו הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חִיָּיא, לְמַה אַתְּהָ
 שׁוֹתֵק, הֲרֵי הַדֶּרֶךְ לָא מְתַקְנַת אֶלָּא רַק
 בְּדַבְרֵי תוֹרָה? נְאַנְתָּ רַבִּי חִיָּיא וּבְכַה. (אָמַר
 לוֹ, מַהִּי? אָמַר לוֹ, אוֹי וְכוּ) פְּתַח וְאָמַר (בְּרַאשִׁית י"א)
 וַתְּהִי שְׂרֵי עֲקָרָה אֵין לָהּ וְלָד. אוֹי עַל זֶה!
 אוֹי עַל אוֹתוֹ זְמַן שְׁהוֹלִידָה הַגֵּר אֶת
 יִשְׁמַעְאֵל.

אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, לְמַה? וְהֲרֵי הוֹלִידָה

שְׁלָהֶם. אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרַאךָ - שָׁם
 אֲנִלָּה לָךְ מַה שְׂאֵתָה מִבְּקִשְׁךָ. אוֹתוֹ כַּחַ
 שְׂמִמְנָה עֲלֶיהָ, שְׁהוּא עָמִיק וְסִתוּם, מִיָּד
 - וַיִּלְךְ אַבְרָם פֶּאֶשֶׁר דְּבַר אֱלֹוֵי ה'.
 וַאֲנִן רְצִינוּ לְלַבֵּת מִכָּאן לְדַעַת סוּד
 הַחֻכְמָה.

(פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר (צַפְנִיָּה ג') כִּי אָז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה
 בְרוּרָה לְקִרְא כְּלָם בְּשֵׁם ה' לְעַבְדוֹ שְׂכָם אַחֲד. וּכְתוּב (זְכִרְיָה
 י"ד) וְהִיָּה ה' לְמֶלֶךְ וְגו' בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אַחֲד וְשִׁמוֹ אַחֲד.)

וַהֲוֵה לָהּ בְּרָא גִזְעָא קַדִּישָׁא. אָמַר לִיהּ, אֶתְּ חֲמִי,
 וְאַנָּא חֲמִינָא, וְחֲמִי שְׁמַעְנָא מִפּוּמִי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן
 מִלָּהּ, וּבְכִינָא (ס"א אָמַר לִיהּ מָאִי הִיא אָמַר לִיהּ וַיִּי וְכוּ') וַיִּי עַל
 הַהוּא זְמַנָּא, דְּבִגִין דְּשָׂרָה אֲתַעֲכַבְתּוּ, כְּתִיב, (בראשית
 ט"ז) וַתֹּאמֶר שָׂרִי אֶל אַבְרָם וְגו' בָּא נָא אֶל שְׂפַחְתִּי
 וְגו'. וְעַל דָּא, קַיִימָא שְׁעַתָּא לְהַגְרָה, לְמִירַת לְשָׂרָה
 גְּבִירְתָּהּ, וַהֲוֵה לָהּ בְּרָא מֵאַבְרָהָם.

וְאַבְרָהָם אָמַר, (בראשית י"ז) לוֹ יִשְׁמַעְאֵל יִחְוֶה לְפָנֶיךָ,
 וְאִף עַל גַּב דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא הָוָה
 מִבֶּשֶׁר לִיהּ עַל יַצְחָק, אֲתַדְּבַק אַבְרָהָם בְּיִשְׁמַעְאֵל,
 עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא אֲתִיב לִיהּ, (בראשית י"ז)
 וְלִישְׁמַעְאֵל שְׁמַעְתִּיד וְגו'. לְבַתָּר אֲתַגְּזֹר, וְעַאֲל
 בְּקַיִימָא קַדִּישָׁא, עַד לָא יִפּוּק יַצְחָק לְעֵלְמָא.

וְתָא חַוִּי, אַרְבַּע מָאָה שָׁנִין, קַיִימָא הַהוּא מְזַמְנָא
 דְּבִנֵּי יִשְׁמַעְאֵל, וּבְעָא קַמִּי קַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, אָמַר

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

וְאַבְרָהָם אָמַר, לוֹ יִשְׁמַעְאֵל יִחְוֶה
 לְפָנֶיךָ. וְאִף עַל גַּב שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הָוָה מִבֶּשֶׁר לוֹ עַל יַצְחָק, נִדְּבַק אַבְרָהָם
 בְּיִשְׁמַעְאֵל, עַד שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הָשִׁיב לוֹ, וְלִישְׁמַעְאֵל שְׁמַעְתִּיד וְגו'. אַחַר
 כֵּן נִמּוּל וְנִכְנָס לְבְרִית הַקְדוּשׁ, עַד
 שְׁטָרָם יֵצֵא יַצְחָק לְעוֹלָם.

וּבָא רֵאָה, אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנִים עָמַד

אַחַר כֵּן, וְהָיָה לָהּ בֵּן גִּזְעָא קַדוּשׁ? אָמַר לוֹ,
 אֲתָהּ רוּאָה וְאַנִּי רוּאָה. וְכֵן שְׁמַעְתִּי מִפִּי
 רַבִּי שְׁמַעוֹן דְּבַר, וּבְכִינִי. וְס"א אָמַר לוֹ מַה הִיא
 אָמַר לוֹ וַיִּי וְכוּ') אִוִּי עַל אוֹתוֹ הַזְּמַן שְׁבַגְלָל
 שְׂשָׂרָה הִתְעַכְבְּהָ, כְּתוּב (בראשית טז) וַתֹּאמֶר
 שָׂרִי אֶל אַבְרָם וְגו' בָּא נָא אֶל שְׂפַחְתִּי
 וְגו'. וְעַל זֶה עֲמָדָה הַשְּׂעָה לְהַגְרָה לְרִשְׁתָּהּ
 אֶת שָׂרָה גְּבִירְתָּהּ, וְהָיָה לָהּ בֵּן מֵאַבְרָהָם.

לִיָּהּ, מָאן דְּאִתְגְּזֵר אִית לִיָּה חוּלְקָא בְּשִׁמְךָ. אָמַר לִיָּה אֵין. אָמַר לִיָּה וְהָא יִשְׁמַעְאֵל דְּאִתְגְּזֵר, (ולא עוד אלא דאִתְגְּזֵר בְּר תְּלִיסַר שְׁנִין) אָמַי לִית לִיָּה חוּלְקָא בְּךָ כְּמוֹ יִצְחָק. אָמַר לִיָּה, דָּא אִתְגְּזֵר פְּדָקָא יְאוּת וּכְתִיקוֹנִי, וְדָא לָאוּ הָכִי. וְלֹא עוּד, אֶלְא דְּאֵלִין מְתִדְבְּקִין בִּי כְּדָקָא יְאוּת, לְתַמְנֵא יוֹמִין וְאֵלִין רְחִיקִין מְנִי עַד כְּפָה יָמִים. אָמַר לִיָּה, וְעַם כָּל דָּא, בִּיּוֹן דְּאִתְגְּזֵר לָא יְהֵא לִיָּה אָנֹר טָב בְּגִינֵיהּ.

וְוִי עַל הַהוּא זְמָנָא, דְּאִתְיַלִּיד יִשְׁמַעְאֵל בְּעֶלְמָא, וְאִתְגְּזֵר. מַה עָבַד קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא, אֲרַחֵיק לְהוּ לְבָנֵי יִשְׁמַעְאֵל, מְדַבְּקוֹתָא דְּלַעִילָא, וְיָהֵב לְהוּ חוּלְקָא לְתַתָּא בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, בְּגִין הַהוּא גְזִירוֹ דְּבַהוֹן.

וְזַמִּינִין בְּנֵי יִשְׁמַעְאֵל, לְמַשְׁלַט בְּאַרְעָא קְדִישָׁא.

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

לו, ועם כל זה, בִּיּוֹן שְׁנַמּוּל, לא יְהִיָּה לוֹ שְׂכָר טוֹב בְּשִׁבִיל זְהַ? אִזִּי עַל אוֹתוֹ זְמַן שְׁנוּלָד יִשְׁמַעְאֵל בְּעוֹלָם וְנַמּוּל, מַה עֲשָׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? הֲרַחֵיק אֶת בְּנֵי יִשְׁמַעְאֵל מִן הַדְּבָקוֹת הָעֲלִיוֹנָה, וְנָתַן לָהֶם חֵלֶק לְמַטָּה בְּאַרְצֵי הַקְּדוּשָׁה בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ הַמִּילָה שְׂבָדָהֶם. וְעַתִּידִים בְּנֵי יִשְׁמַעְאֵל לְשַׁלַּט בְּאַרְצֵי

אוֹתוֹ מִמְּנָה שֶׁל בְּנֵי יִשְׁמַעְאֵל וּבְקִשׁ לְבָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר לוֹ, מִי שְׁנַמּוּל יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּשִׁמְךָ? אָמַר לוֹ, כֵּן. אָמַר לוֹ, וְהָרִי יִשְׁמַעְאֵל נַמּוּל, וְלֹא עוּד, אֶלְא שְׁנַמּוּל בִּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה אִזִּי לְמַה אֵין לוֹ חֵלֶק בְּךָ כְּמוֹ יִצְחָק? אָמַר לוֹ, זֶה נַמּוּל כְּרָאוּי וּכְתִיקוֹנִי, וְזֶה לֹא כְּךָ. וְלֹא עוּד, אֶלְא שְׂאֵלָה נְדַבְּקִים בִּי כְּרָאוּי לְשִׁמּוֹנָה יָמִים, וְאֵלָה רְחוּקִים מִמְּנֵי עַד כְּפָה יָמִים. אָמַר